

Betongen bærer frukt

Da Benthe Norheims "Fruktbærere" sto gruppert under Oslo Kunstforenings stukkaturtak – hovedstadens eldste – oppsto der også et fruktbart samspill. Ikke overraskende med tanke på den betydning gamle rom har hatt for Norheims skulpturer, siden hun for alvor markerte seg i norsk kunstliv med sin kryptinstallasjon på Klosteret i Bergen. Norheim søker sine inntrykk i og utenfor dagens urbane mylder, og har også stilt opp sine "Fruktbærere" ved selveste Tower Bridge i London. nærheten til broen – det klassiske symbol på livets overganger og mellom-menneskelig kommunikasjon – ble et særlig meningsfylt sted for dem, og det ga umiddelbar respons. Mange av de ellers forbipasserende ble med på hennes invitt til uvant passiar, og disse skulpturenes "stemmeleie" skulle da heller ikke skape noen fremmedfrykt.

Imidlertid erfarer Benthe Norheim – som mange kolleger – hvordan andre omgivelser gir rom for en annen ro rundt kunstens oppfordrende ettertanker. Steder der blikkets tempo finner en roligere rytme, og øyets skjerpes for nyanser som lett overdøves av gatas signaler. Derfor åpenbarte billedskaperens "betongskog" et kvinnelig kollektiv av individuelle skikkelser, med innbyrdes ulike uttrykk.

Stemningsleiet skiftet som bevegelsene hos trær kjærtegnet av vind, og betongen ble organisk aktiv mot gipsrosettenes stiliserte mønstre. De bar frem forskjellige tegn på fruktbarhet, følsomhet og evne til å verne. Det sidste forsterkes dessuten av deres alternative tittel – "Hyrdinner". Materialene gips og betong inngikk i den italienske stukkaturøren Domenico Ingannis rike tekniske repertoar, som han utfoldet på svensk grunn. Gjennom et halvt sekel bisto denne "caro amici" og frodige formidler av den antikke arv mange av Sveriges mest kunstnere. Hans selvbygde hus i farsta utenfor Stockholms fungerte som et prøvefelt for alt fra fresco og stucco lustro til mosaikk og sgraffitto. Hagens trær fikk etterhvert selskap av figurfragmenter, klassiske kopier og egne skulpturer. Den kjente svenske kunstneren Torsten Renqvist omtaler Irganni som sin "egentlige lærer", og han sammenlignet stukkaturørens bolig med en palimsest, hvor sporene av et flittige liv hadde skrevet seg inn lag på lag. Domenico har nå gått til ro i sitt selvbygde gravsted i fødebyen Dizzasco ved Comosjøen. Jeg tror likevel Benthe Norheims "Fruktbærere" kommer til å trives i Irgannis svenske hage, og som "Hyrdinner" vil de verne minnene som fortsatt lever der.

Harald Flor, kunstkritiker i Dagbladet